

Πράξη:

«Ανάπτυξη μεθοδολογίας και ψηφιακών διδακτικών σεναρίων για τα γνωστικά αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης»

**Άξονες Προτεραιότητας 1-2-3 Οριζόντια Πράξη
ΟΠΣ: 479325, ΣΑΕ: 2014ΣΕ24580051 ΕΣΠΑ 2007-2013**

Υποέργο 1 :

«Ανάπτυξη μεθοδολογίας και δειγματικών σεναρίων για τα γνωστικά αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης»

08/07/2015

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ ΔΡΑΣΗΣ 2.1
Π.2.1.1. Τεύχος μελέτης εξειδίκευσης μεθοδολογίας, ανάπτυξης προδιαγραφών και μεθοδολογίας επιλογής των σεναρίων των εκπαιδευτικών για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στο γνωστικό αντικείμενο «Οικονομικές Επιστήμες»
Όνοματεπώνυμο: ΜΥΛΩΝΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Ιδιότητα: Σχολικός Σύμβουλος

08/07/2015

Μελέτη εξειδίκευσης μεθοδολογίας, ανάπτυξης προδιαγραφών και μεθοδολογίας επιλογής των σεναρίων των εκπαιδευτικών για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στο γνωστικό αντικείμενο «Οικονομικές Επιστήμες»

1. Οικονομικά μαθήματα στο Γενικό Λύκειο

Η έρευνα για την εισαγωγή των Οικονομικών μαθημάτων στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ξεκίνησε τη δεκαετία του '60 και εστίασε στα εξής:

- Ανάπτυξη κατάλληλων Αναλυτικών Προγραμμάτων για το περιεχόμενο των Οικονομικών μαθημάτων.
- Εναλλακτικές στρατηγικές διδασκαλίας.
- Σκοποί και στόχοι των Οικονομικών μαθημάτων.
- Μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί και τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν.
- Μορφή της αξιολόγησης στα Οικονομικά μαθήματα.
- Συνεχής εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στα Οικονομικά μαθήματα

Τα βασικά συμπεράσματα των ερευνών γύρω από τη διδασκαλία των Οικονομικών μαθημάτων στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση επικεντρώνονται στα εξής σημεία:

- Η διδασκαλία των Οικονομικών στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση συνεισφέρει στη διδασκαλία μάθησης βασικών εννοιών.
- Το προηγούμενο σημείο βοηθά τις Πανεπιστημιακές σπουδές στα Οικονομικά.
- Η γνώση των Οικονομικών εννοιών έχει μεγάλη διάρκεια.
- Η χρήση κατάλληλων διδακτικών πακέτων για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Οικονομικά έχει θετική επίδραση στη διδασκαλία των Οικονομικών.
- Τα σχολικά εγχειρίδια (για τα Οικονομικά) έχουν βελτιωθεί, αλλά συνεχίζουν να έχουν ατέλειες.

Τα Οικονομικά μαθήματα βοηθούν τους μαθητές να αποκτήσουν αίσθηση του μεγάλου φάσματος των οικονομικών αποφάσεων που χρειάζεται να λαμβάνουν, όταν θα γίνουν καταναλωτές ή παραγωγοί, καθώς και να αντιμετωπίζουν κριτικά τις αποφάσεις των κυβερνήσεων. Η μελέτη των Οικονομικών μαθημάτων συνεισφέρει:

- Στην κατανόηση πνευματικών, εθνικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δεδομένων.
- Στην ανάπτυξη των ατόμων, καθιστώντας το άτομο ενεργό πολίτη.
- Στην ενημέρωση του πολίτη για θέματα περιβάλλοντος, υγείας και ασφάλειας.

Ο όρος Μάθηση στα Οικονομικά είναι η απόκτηση οικονομικής γνώσης, η οποία θα διατηρηθεί και θα χρησιμοποιηθεί σε νέες δραστηριότητες ως εργαλείο επίλυσης προβλημάτων. Η ουσιαστική μάθηση, δηλαδή η μάθηση που δίνει έμφαση στη σωστή κατανόηση (απόκτηση, διατήρηση και μεταβίβαση γνώσης) απαιτεί ενεργό συμμετοχή του μαθητή. Οι καθηγητές των Οικονομικών μαθημάτων θα πρέπει να κάνουν χρήση όλου του φάσματος των διαθέσιμων μέσων και διδακτικών στρατηγικών με σκοπό την προαγωγή της ενεργητικής μάθησης. Η Οικονομική Εκπαίδευση στηρίζεται σε ποσοτικές αναλύσεις, γραφήματα και προσομοιώσεις. Οι βασικοί τρόποι κατηγοριοποίησης των εκπαιδευτικών τεχνικών είναι: **Τεχνικές εκπαίδευσης πάνω στη δουλειά, Τεχνικές για μαθήματα σε αίθουσες διδασκαλίας, Τεχνικές εκπαίδευσης από απόσταση και Τεχνικές αυτοεκπαίδευσης.**

Οι σημαντικότερες εκπαιδευτικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται και στη Δευτεροβάθμια Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση είναι:

Διάλεξη, Διατύπωση Ερωτήσεων και Καταιγισμός ιδεών, Ομαδική Εργασία, Συζήτηση και Λεκτικές Αντιπαραθέσεις, Εξατομικευμένη και Προγραμματισμένη Μάθηση, Μελέτες Περιπτώσεων, Ρόλοι και Προσομοιώσεις, Ερευνητικές Εργασίες, Χρήση Επισκεπτών-Ομιλητών και Σχολικά Συνέδρια, Χρήση Εγχειριδίων και άλλων Γραπτών μέσων, Σύνδεση με τον Επιχειρηματικό κόσμο, Χρήση Επισκέψεων σε εργοστάσια και Έρευνες πεδίου. Παρά την ύπαρξη πολλών μεθόδων και τεχνικών για τη διδασκαλία των Οικονομικών μαθημάτων, στην πράξη η διδασκαλία των Οικονομικών μαθημάτων κυριαρχείται από την μέθοδο της διάλεξης, την οποία χρησιμοποιούν οι περισσότεροι Οικονομολόγοι καθηγητές. Οι υπόλοιπες μέθοδοι εφαρμόζονται περιστασιακά.

Τα μαθήματα που διδάσκονται από οικονομολόγους καθηγητές στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μπορούν να χωριστούν σε τρεις κατηγορίες. Σε μαθήματα με θετικό προσανατολισμό, που από την φύση τους περιλαμβάνουν μεγάλο όγκο υπολογισμών, πράξεων, λογιστικών εγγραφών και εφαρμόζουν μαθηματικά μοντέλα. Σε μαθήματα με κοινωνιολογικό προσανατολισμό, που προσανατολίζονται περισσότερο στη μελέτη των οικονομικών ατομικών και κοινωνικών συμπεριφορών, όπως είναι οι Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης και σε μικτά μαθήματα που κατά ένα μέρος απαιτούν υπολογισμούς, δεδομένα και εφαρμογή μαθηματικών μεθόδων και κατά το υπόλοιπο βασίζονται στην μελέτη της συμπεριφοράς των ατόμων όπως οι Αρχές Οικονομικής Θεωρίας I και II (μαθήματα που εξετάζονται πανελλαδικά στο Γενικό Λύκειο -ΓΕΛ και στο Επαγγελματικό Λύκειο- ΕΠΑΛ αντίστοιχα).

Για τα μαθήματα με θετικό προσανατολισμό χρειάζεται η γνώση λογισμικού με υπολογιστικές και σχεδιαστικές δυνατότητες, όπως τα υπολογιστικά φύλλα, τα προγράμματα κατασκευής γραφικών, τα λογιστικά πακέτα, οι βάσεις δεδομένων, κ.λ.π. Για τα μαθήματα με κοινωνιολογικό προσανατολισμό χρειάζονται λογισμικά ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες με τα οποία ο καθηγητής θα μπορεί να αναδείξει τις σχέσεις αλληλεξάρτησης μεταξύ ανθρώπων,

θεσμών, κοινωνικού, φυσικού και πολιτικού περιβάλλοντος. Για τα μαθήματα με μικτό προσανατολισμό, είναι φυσικό να περιμένουμε την χρήση διδακτικών τεχνικών και από τις δυο προηγούμενες κατηγορίες.

Σήμερα, στο Γενικό Λύκειο οι οικονομικές γνώσεις παρέχονται είτε στο πλαίσιο των μαθημάτων της Πολιτικής Παιδείας (Α΄ και Β΄ Λυκείου) και των Βασικών Αρχών Κοινωνικών Επιστημών (Ομάδα Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών – Β΄ Λυκείου), είτε ως αυτόνομα μαθήματα, τα οποία διδάσκονται στη Γ΄ Λυκείου και είναι οι Αρχές Οικονομικής Θεωρίας (Ομάδα Προσανατολισμού Σπουδών Οικονομίας και Πληροφορικής) και οι Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων (Μάθημα Επιλογής). Κατά κύριο λόγο, τα συγκεκριμένα μαθήματα βασίζονται στη μελέτη της ανθρώπινης συμπεριφοράς, αναδεικνύοντας σχέσεις αλληλεξάρτησης μεταξύ ανθρώπων, θεσμών, κοινωνικού, φυσικού οικονομικού και πολιτικού περιβάλλοντος. Μόνο το μάθημα των Αρχών Οικονομικής Θεωρίας στη Γ΄ Τάξη του Γενικού Λυκείου απαιτεί πλην των υπολοίπων υπολογισμούς και εφαρμογή μαθηματικών μεθόδων.

2. Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών των Οικονομικών μαθημάτων στο Γενικό Λύκειο

Τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (Α.Π.Σ.) στην ελληνική εκπαίδευση χαρακτηρίζονταν κυρίως από δασκαλοκεντρικές μεθόδους διδασκαλίας και δεν ήταν στοχευμένα στις ιδιαίτερες ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τις κλίσεις των μαθητών. Με τις εκπαιδευτικές αλλαγές έγινε προσπάθεια τα Α.Π.Σ. να αποκτήσουν σταδιακά χαρακτήρα ευέλικτων προγραμμάτων, με στόχο να αντιμετωπιστεί η μάθηση ως δημιουργική καλλιέργεια των τρόπων κατάκτησης της γνώσης μέσα από συμμετοχικές και βιωματικές διαδικασίες. Ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη των Α.Π.Σ. είναι μια δυναμική διαδικασία κοινωνικού, πολιτικού και πολιτιστικού περιεχομένου και αποτελεί έναν από τους βασικότερους τομείς της εκπαιδευτικής πολιτικής κάθε κράτους που διαθέτει οργανωμένο εκπαιδευτικό σύστημα. Τα Προγράμματα Σπουδών (Π.Σ.) των μαθημάτων «Αρχές Οικονομικής Θεωρίας» και Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και οργανισμών της Γ΄ τάξης του Γενικού Λυκείου παρέχουν τη δυνατότητα ανάπτυξης της κριτικής σκέψης, της αυτογνωσίας και της κοινωνικής συνείδησης, των κοινωνικών αξιών και στάσεων και εντέλει της δημιουργικής μάθησης.

Ως «σχεδιασμός» του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών θεωρείται το αποτέλεσμα της όλης διαδικασίας που καλείται «ανάπτυξη», χωρίς απαραίτητα ο σχεδιασμός να έπεται της ανάπτυξης σε μια γραμμική σχέση. Η ποιότητα των Α.Π.Σ. προσδιορίζει σε μεγάλο βαθμό και την ποιότητα της παρεχόμενης δημόσιας εκπαίδευσης στους πολίτες κάθε χώρας. Ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη των Α.Π.Σ. είναι μια δυναμική διαδικασία κοινωνικού, πολιτικού και πολιτιστικού περιεχομένου και αποτελεί έναν από τους βασικότερους τομείς της

εκπαιδευτικής πολιτικής κάθε κράτους που διαθέτει οργανωμένο εκπαιδευτικό σύστημα. Ο επιτυχής σχεδιασμός τους διασφαλίζει την ποιότητά τους, η οποία

«αποτελεί ίσως τη βασικότερη προϋπόθεση για την καλή λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος, την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας και την επιτυχία του εκπαιδευτικού έργου γενικότερα». Γενικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη σύνταξη ενός Α.Π.Σ. είναι η παράδοση, η κουλτούρα, η ιστορία κάθε λαού, η πολιτικο - κοινωνικο - οικονομική κατάσταση της κάθε χώρας, η τεχνολογική εξέλιξη με τις σχετικές ανάγκες που δημιουργεί, η θρησκεία, τα διαθέσιμα μέσα οι φυσικοί πόροι κ.ά. Στους ειδικούς παράγοντες περιλαμβάνονται οι εκπαιδευτικοί του σχεδιασμού και της ευθύνης των εκπαιδευτικών πραγμάτων, οι εκπαιδευτικοί της υλοποίησης των αναλυτικών προγραμμάτων, οι γονείς, η φύση και η ηλικία των μαθητών.

Τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών των μαθημάτων Αρχές Οικονομικής Θεωρίας και Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών εμπειρεύουν εμπειρίες που διευκολύνουν τη συναισθηματική, κοινωνική και ηθική ανάπτυξη των μαθητών. Αντιμετωπίζεται ο μαθητής ολιστικά. Τα Αναλυτικά Προγράμματα των μαθημάτων στοχεύουν μέσω γενικών και ειδικών σκοπών και στόχων στην ανάπτυξη της δημιουργικής σκέψης, αξιοποιώντας όλα τα πρόσφορα μέσα και θέτοντάς τα στην υπηρεσία του μαθητή. Στη γενικότερη φιλοσοφία τους τα Αναλυτικά Προγράμματα των δυο μαθημάτων είναι σύγχρονα, προβλέπουν γενικά διαδικασίες ελκυστικές για τη δημιουργία γνώσης και την κατάκτησή της. Η δημιουργική μάθηση επιτυγχάνεται με τον προσανατολισμό προς τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της διδασκαλίας. Ο στόχος αυτός μπορεί να πραγματοποιηθεί με ποικίλες διδακτικές και παιδαγωγικές μεθόδους, καθώς και με την εισαγωγή δραστηριοτήτων, οι οποίες προάγουν την αυτογνωσία, την αυτενέργεια, την υπευθυνότητα, τη δημοκρατική συνείδηση, τη διαλεκτική ικανότητα, τη συνεργατικότητα, την ανακαλυπτική μάθηση, την καλλιέργεια μεταγνωστικών δεξιοτήτων, την κριτική σκέψη, τη φαντασία, την αναζήτηση και αξιοποίηση πηγών, την ικανότητα για τη λήψη αποφάσεων, την ευαισθητοποίηση σε κοινωνικά θέματα, τις ανθρωπιστικές αρχές και αξίες.

Τα βασικά μέρη από τα οποία αποτελούνται τα συγκεκριμένα Προγράμματα Σπουδών είναι ο σκοπός της κατάρτισής τους, οι ειδικότεροι σκοποί, η συσχέτιση στόχων - εννοιών και δραστηριοτήτων, η διδακτική μεθοδολογία και η αξιολόγηση του μαθητή (σκοποί, τεχνικές αξιολόγησης). Το μοντέλο σχεδιασμού Προγραμμάτων Σπουδών που ακολουθήθηκε στο σχεδιασμό των Αναλυτικών Προγραμμάτων των δύο προαναφερόμενων μαθημάτων στηρίχθηκε στη βάση της οργάνωσης της διδακτέας ύλης, δηλαδή, την ταξινόμηση μορφωτικών αγαθών - Γραμμικό Α.Π.Σ. - (επιμέρους ενότητες και εμπειρίες μάθησης δομημένες σε ένα είδος γραμμικής συνέχειας) σε συνδυασμό με το σπειροειδές Π.Σ. (οργάνωση σχετικών γνωστικών περιοχών με δυνατότητα επανόδου στην ευρύτερη εξέταση ενός θέματος Α μετά την

εξέταση ενός άλλου σχετικού θέματος Β. Η γενική κατεύθυνση και φιλοσοφία του μοντέλου σχεδιασμού που ακολουθήθηκε είναι συνδυασμός μαθητοκεντρικού Προγράμματος Σπουδών (learner-centered curriculum) και προβληματοκεντρικού Προγράμματος Σπουδών (problem-centered and inquiry centered curriculum). Είναι ευνόητο ότι η επιλογή μοντέλου σχεδιασμού Α.Π.Σ. συνδέεται αναπόσπαστα με την επιλογή των περιεχομένων μάθησης ενός Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών.

Τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών των οικονομικών μαθημάτων των τελευταίων ετών αποσκοπούν στην ισόρροπη ανάπτυξη του γνωστικού, του συναισθηματικού και του ψυχοκινητικού τομέα των μαθητών και έχουν την τάση να είναι ευέλικτα και με συγκεκριμένη στοχοθεσία. Με τη διδασκαλία του μαθήματος **Αρχές Οικονομικής Θεωρίας** της Γ΄ Λυκείου επιδιώκεται, σύμφωνα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα:

- Η κατανόηση βασικών εννοιών της οικονομικής επιστήμης όπως παραγωγή, κόστος, κόστος ευκαιρίας.
- Η καλή χρήση των εργαλείων παρουσίασης - κατανόησης της οικονομικής θεωρίας (π.χ. γραφήματα).
- Η κατανόηση των θεωριών ζήτησης και προσφοράς.
- Η διάκριση της οικονομικής επιστήμης σε μικροοικονομική θεωρία, που μελετά τις επιμέρους οικονομικές μονάδες και σε μακροοικονομική θεωρία, που επικεντρώνεται στη μελέτη συνολικής της ζήτησης - συνολικής προσφοράς και των οικονομικών διακυμάνσεων που αυτές προκαλούν.

Αντικειμενικός σκοπός του μαθήματος επιλογής της Γ΄ Λυκείου **Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων**, σύμφωνα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα του συγκεκριμένου μαθήματος, είναι να αναπτύξει στους μαθητές ένα δομημένο εννοιολογικό και με πολλές πρακτικές εφαρμογές υπόβαθρο, το οποίο θα τους δώσει τη δυνατότητα να αντιλαμβάνονται και να αναπτύσσουν όλες τις λειτουργίες της σύγχρονης επιχείρησης ως δομημένου οργανωτικού και διοικητικού συστήματος. Κύριοι στόχοι του μαθήματος είναι να διακρίνουν, να επεξηγούν και να αντιπαραθέτουν οι μαθητές:

- Τις κύριες επιχειρησιακές και διοικητικές λειτουργίες της επιχείρησης.
- Τη σχέση της επιχείρησης με το περιβάλλον της.
- Το προφίλ (γνώσεις, ικανότητες, δεξιότητες) του σύγχρονου διοικητικού υπαλλήλου και στελέχους.
- Τα σύγχρονα θέματα και τις σύγχρονες τάσεις της Διοίκησης των επιχειρήσεων.

Επιμέρους στόχοι είναι:

- Να μπορούν οι μαθητές να διακρίνουν και να υπολογίζουν κάποια πολύ σημαντικά μεγέθη της επιχείρησης όπως είναι η αποδοτικότητα, η αποτελεσματικότητα, η παραγωγικότητα και η ανταγωνιστικότητα.
- Να δύναται να εκτελούν οι μαθητές στο μέλλον το έργο που θα τους ανατίθεται γνωρίζοντας:
 - ✓ ότι αποτελούν μέρος της ιεραρχικής πυραμίδας και του οργανογράμματος μιας επιχείρησης,
 - ✓ ότι συμβάλλουν στη πραγματοποίηση και επίτευξη των στόχων της επιχείρησης όπου απασχολούνται,
 - ✓ τη σημασία των ηγετικών στελεχών και των άμεσα προϊσταμένων τους,
 - ✓ τις αρχές ενός καλά οργανωμένου συστήματος ελέγχου, που μπορούν να θέτουν σε εφαρμογή σε κάθε στάδιο της εργασίας τους,
 - ✓ τη δυνατότητα και τις μεθόδους συμμετοχής στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων.

Το ίδιο το Αναλυτικό Πρόγραμμα προτείνει για τη διδασκαλία του συγκεκριμένου μαθήματος, εκτός από τη μέθοδο της διάλεξης, μικρές μελέτες περιπτώσεων από αντιπροσωπευτικές επιχειρήσεις, πρακτικά παραδείγματα, ασκήσεις, ατομικές και ομαδικές εργασίες, επισκέψεις σε επιχειρήσεις, παιχνίδια, προσομοιώσεις και προβολή βιντεοταινιών, μέθοδοι που θα συμβάλλουν στην καλύτερη κατανόηση και αφομοίωση της ύλης του μαθήματος.

3. Νέες τεχνολογίες στα οικονομικά μαθήματα και θεωρίες μάθησης

Η εκπαιδευτική τεχνολογία με τη σημερινή της μορφή ως Τεχνολογία της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας παρέχει ευκαιρίες για τη βελτίωση της διδασκαλίας και της μάθησης χωρίς γεωγραφικούς και χρονικούς περιορισμούς. Οι υπολογιστές στην Οικονομική Εκπαίδευση παρέχουν τα εξής σημαντικά πλεονεκτήματα:

- Δημιουργία μοντέλων προσομοίωσης, δηλαδή μπορούν να μας δείξουν τα πιθανά αποτελέσματα μιας μεταβολής ή μιας απόφασης.
- Επεξεργασία, αποθήκευση πληροφοριών και διαχείριση μεγάλης ποσότητας αριθμητικών ή άλλων δεδομένων.
- Εγχειρίδια σε ηλεκτρονική μορφή, βάσεις δεδομένων και ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, μετατοπίσεις γραφικών παραστάσεων στην οθόνη.

Το Διαδίκτυο αποτελεί το μεγαλύτερο ακαδημαϊκό και ερευνητικό δίκτυο και ο ρόλος του υπολογιστή ως εκπαιδευτικό εργαλείο αναβαθμίζεται συνεχώς. Το διαδίκτυο αποτελεί ισχυρότατη πηγή γνώσης και έρευνας για τους Οικονομολόγους εκπαιδευτικούς. Η διδασκαλία με χρήση PCs έχει καλύτερα αποτελέσματα στη διδασκαλία, σε αντίθεση με μεγάλα υπολογιστικά συστήματα. Απαιτούνται συνεχείς προσπάθειες για ενοποίηση της διδασκαλίας μέσα στη τάξη, την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τη χρήση νέων σχολικών βιβλιοθηκών. Απαιτείται επίσης η εκμάθηση και χρήση του Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου (e-mail), το οποίο «εμπλουτίζει» τις σχέσεις μαθητή-καθηγητή και αντίστροφα, παρέχοντας άμεση επικοινωνία. Συνεπώς η παρουσία και χρήση των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών αποτελεί επανάσταση και στον τομέα της Οικονομικής Εκπαίδευσης, οι σύγχρονες τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας υποστηρίζουν την ενεργό μαθητεία και τη συνεργατική μάθηση. Η τεχνολογία, ωστόσο, δεν αντικαθιστά τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας, απλά τον συμπληρώνει με αξιώσεις.

Η χρήση των ΤΠΕ στα οικονομικά μαθήματα εξυπηρετεί θεωρίες μάθησης τόσο του καθοδηγητικού, όσο και του εποικοδομητικού προτύπου. Όπως σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα, έτσι και στην οικονομία ένα εκπαιδευτικό λογισμικό δεν κρίνεται μόνο από τη θεωρία μάθησης που ακολουθεί, αλλά από τον τρόπο που σχεδιάστηκε, ανάλογα με την περίπτωση και το σκοπό που εξυπηρετεί. Ζητούμενο κάθε φορά είναι το λογισμικό που θα αξιοποιηθεί, αλλά και τα σενάρια χρήσης του.

Το ψηφιακό σενάριο ενός οικονομικού μαθήματος του Γενικού Λυκείου, ακολουθώντας τις σύγχρονες παιδαγωγικές τάσεις, οφείλει να διαθέτει έναν μαθητοκεντρικό και κοινωνικό προσανατολισμό και να είναι προσαρμοσμένο στα ενδιαφέροντα, τις ανησυχίες, τις ανάγκες, αλλά και το διανοητικό επίπεδο των εφήβων.

Παρά το γεγονός ότι η οι Τεχνολογίες της Πληροφορικής και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) είναι σήμερα ευρύτερα διαδεδομένες στην εκπαίδευση, τόσο σε επίπεδο προετοιμασίας της διδασκαλίας, όσο και σε επίπεδο διεξαγωγής, στη διδασκαλία των οικονομικών μαθημάτων δεν έχουν αξιοποιηθεί επαρκώς, αν και αντιμετωπίζονται θετικά τόσο από τους εκπαιδευτικούς, όσο και από τους μαθητές. Μικρό ποσοστό των εκπαιδευτικών αξιοποιούν λογισμικά στη διδασκαλία τους, παρά ο γεγονός ότι γνωρίζουν την ύπαρξή τους. Παρόλα αυτά, η χρήση και εφαρμογή του εκπαιδευτικού-επαγγελματικού λογισμικού στη διδασκαλία του μαθήματος των Αρχών Οικονομικής Θεωρίας στο Γενικό και Επαγγελματικό Λύκειο καθιστά τη διδασκαλία πιο αποτελεσματική, πιο αποδοτική, περισσότερο ενδιαφέρουσα, λιγότερο πληκτική, πιο χρηστική και σαφώς πιο στοχευμένη, μεστή και ουσιαστική.

Η ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη διδασκαλία των οικονομικών μαθημάτων, η οποία, χωρίς να εξαντλείται στον επιφανειακό εξοπλισμό των μαθητών με δεξιότητες χειρισμού της τεχνολογίας, προχωράει παραπέρα στην κατάρτιση των μαθητών με ικανότητες που αφορούν εναλλακτικές μορφές έκφρασης, διερεύνησης, οικοδόμησης και προσέγγισης της γνώσης, μπορεί να αναβαθμίσει τη διδασκαλία τους. Φυσικά το μεγάλο πρόβλημα είναι και παραμένει ο ελλιπής εξοπλισμός του ελληνικού σχολείου, που δημιουργεί τα μεγαλύτερα εμπόδια για τη συστηματική εισαγωγή των ψηφιακών σεναρίων στη διδακτική διαδικασία.

Από την άλλη πλευρά, κρίσιμος παράγοντας για την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στα οικονομικά μαθήματα είναι οι οικονομολόγοι εκπαιδευτικοί, για τους οποίους δυστυχώς δεν έχει ακόμα προβλεφθεί επιμόρφωση Β' επιπέδου. Μια τέτοια επιμόρφωση θα τους επιτρέψει να χρησιμοποιούν και να αξιοποιούν τα ΤΠΕ και να σχεδιάζουν το μάθημά τους με βάση την εκπαιδευτική τεχνολογία και τις σύγχρονες θεωρίες μάθησης.

Οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί σε έρευνα η οποία αφορούσε το λογισμικό του μαθήματος των Αρχών Οικονομικής Θεωρίας II, του ΕΠΑΛ, αποτύπωσαν τα χαρακτηριστικά που πρέπει να πληροί ένα λογισμικό για να αποτελεί σύγχρονο

διδασκτικό εργαλείο και να μπορεί να βοηθήσει τον οικονομολόγο εκπαιδευτικό στο έργο του. Συγκεκριμένα ζήτησαν να περιλαμβάνει:

- Αντιπροσωπευτικές ασκήσεις ανά διδακτική ενότητα.
- Λεπτομερειακή ανάλυση των θεωρητικών εννοιών με τη χρήση πολλών, επίκαιρων παραδειγμάτων και την ανάλυση πραγματικών περιστατικών.
- Δυνατότητα πρόσθεσης από το διδάσκοντα επιπλέον ασκήσεων – ερωτήσεων, διαφόρων βαθμών και επιπέδων δυσκολίας.
- Σύνδεση με επίκαιρα, τρέχοντα οικονομικά θέματα.
- Προσαρμογή στην αντίστοιχη ύλη των πανελλαδικών εξετάσεων
- Επιπλέον ασκήσεις, διαβαθμισμένες σε επίπεδα δυσκολίας.
- Περισσότερες ασκήσεις Σωστού - Λάθους, Πολλαπλής Επιλογής σε όλα τα κεφάλαια του βιβλίου.
- Εύχρηστο λογισμικό, εύκολο στη χρήση του, με ευέλικτο και λειτουργικό περιβάλλον εργασίας.
- Διαδραστικό λογισμικό.
- Δυνατότητα αξιοποίησης του λογισμικού και στη μέτρηση της απόδοσης των μαθητών.

Συμπερασματικά, η διδασκαλία των οικονομικών μαθημάτων με τη χρήση λογισμικών δίνει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να μεταδώσει στους μαθητές σύγχρονες γνώσεις με τρόπο σαφή, στοχευμένο, πρακτικό, χρηστικό, αποτελεσματικό και αποδεκτό, μετατρέπει το περιβάλλον της τάξης, αλλάζοντας το κλίμα και το αποτέλεσμα της διδασκαλίας, ενώ παράλληλα διαμορφώνει και μετασχηματίζει το ρόλο του οικονομολόγου εκπαιδευτικού από απλό μεταδότη γνώσεων σε συνεργάτη και οργανωτή της μάθησης.

4. Συμβατότητα των εξειδικευμένων προδιαγραφών με τα Ισχύοντα προγράμματα Σπουδών για το γνωστικό αντικείμενο «Οικονομικές Επιστήμες»

Όσοι ασχολούνται με τα οικονομικά μαθήματα, όπως αναφέρει ο MacFadden (1998), στοχεύουν στην κατανόηση των σχέσεων μεταξύ των εισροών και των εκροών ενός συστήματος, με αποτέλεσμα να κινδυνεύουν να αντιμετωπίσουν τη μάθηση ως μια παθητική διαδικασία, κατά την οποία ο μαθητής συλλέγει από το περιβάλλον δεδομένα και πληροφορίες, τις οποίες αφομοιώνει. Κάτι τέτοιο όμως δεν μπορεί να τον βοηθήσει να καταλαβαίνει τις κοινωνικές συμπεριφορές και να προβλέπει νέα οικονομικά δεδομένα και καταστάσεις. Για το λόγο αυτό, τα οικονομικά απαιτούν μάθηση μέσα από δράση και δραστηριότητες ενεργούς συμμετοχής των μαθητών. Σε αυτή τη διαδικασία ο οικονομολόγος εκπαιδευτικός έχει το ρόλο του διαμεσολαβητή, διευκολύνοντας τη διαδικασία.

Μέθοδοι διδασκαλίας που μπορούν να χρησιμοποιηθούν είναι: η διαγνωστική/εξεταστική συζήτηση, η κατευθυνόμενη συζήτηση, η ανάλυση περίπτωσης, η επίδειξη, η ομαδική και η ατομική εργασία, η ατομική και ομαδική μάθηση σε Η/Υ, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της διδασκόμενης ενότητας και τα εργαλεία ΤΠΕ που είναι διαθέσιμα για την ανάπτυξη της κάθε ενότητας. Μια τέτοια μεθοδολογική επιλογή μπορεί να συμβάλλει τόσο στη γνωστική, όσο και στη ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των μαθητών.

Τα κυριότερα εργαλεία που μπορούν να αξιοποιηθούν σε ένα ψηφιακό σενάριο είναι: κείμενα, υπερκείμενα, ήχοι είτε ως αφήγηση, είτε ως ηχητικά εφέ, είτε ως μουσική, φωτογραφίες, σκίτσα, σχεδιαγράμματα, γραφήματα, διαδραστικές παρουσιάσεις, animation, διαδραστικά video

Ένα ψηφιακό εκπαιδευτικό σενάριο περιγράφει το σύνολο των διδακτικών καταστάσεων και των χρησιμοποιούμενων εργαλείων (συμβολικών, όπως σχήματα, λογισμικών και φυσικών, όπως ειδικές κατασκευές) που συνιστούν το σημείο εκκίνησης, καθώς και το γενικότερο πλαίσιο δραστηριοτήτων διδασκαλίας και μάθησης με τη χρήση των ΤΠΕ (EAITY, 2007).

Στην αρχή κάθε ψηφιακού εκπαιδευτικού σεναρίου προσδιορίζεται το διδακτικό αντικείμενο και το πλαίσιο εφαρμογής του και ανιχνεύονται οι προηγούμενες γνώσεις και αναπαραστάσεις των μαθητών. Στη συνέχεια καθορίζονται οι στόχοι του σεναρίου ως προς το γνωστικό αντικείμενο, ως προς τη διαδικασία

μάθησης και ως προς τη χρήση των ΤΠΕ. Η επόμενη φάση αφορά το διδακτικό υλικό του σεναρίου, έτοιμο ή υλικό που δημιουργείται για τις ανάγκες του σεναρίου. Ακολουθεί η δημιουργία των δραστηριοτήτων του σεναρίου, η αξιολόγηση μαθητή και σεναρίου και οι πιθανές προεκτάσεις. Τέλος, καταγράφονται παρατηρήσεις, οδηγίες, βιβλιογραφία, παραπομπές και πηγές (EAITY, 2007; EAITY, 2011). Συνοπτικά, ένα ψηφιακό σενάριο μπορεί να έχει τη ακόλουθη δομή:

- Τίτλος.
- Γνωστικές περιοχές:
 - Γνωστικό αντικείμενο.
 - Τάξη ή τάξεις που απευθύνεται.
 - Ιδιαίτερη περιοχή του γνωστικού αντικειμένου.
 - Συμβατότητα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα και τα σχολικά εγχειρίδια.
 - Καινοτομία και πρωτοτυπία του σεναρίου στον τρόπο αξιοποίησης των ψηφιακών μέσων ή στον τρόπο διδασκαλίας κ.λπ.
- Τεκμηρίωση και αιτιολόγηση του θέματος με βάση τον τρόπο οργάνωσης της διδασκαλίας, την υποδομή στην τάξη, το μορφωτικό επίπεδο των μαθητών, τα σχολικά εγχειρίδια κ.ά.
- Επιστημονικό Περιεχόμενο: Παρουσιάζεται εν συντομία το θέμα του σεναρίου με τις επιστημονικές του διαστάσεις.
- Ανάλυση και Διερεύνηση: Αναφέρονται τα βιώματα, οι γνώσεις, οι αντιλήψεις των μαθητών γύρω από το θέμα και οι μεθοδολογικές τους ικανότητες που κρίνονται απαραίτητες για την υλοποίηση του σεναρίου. Αυτές μπορούν να προκύψουν μέσα από ερωτήσεις, συνεντεύξεις, διαγνωστικές ασκήσεις και δραστηριότητες των μαθητών. Επίσης, σημειώνεται η σημασία και η σημαντικότητα του θέματος για τους μαθητές και οι προϋποθέσεις εργασίας, μάθησης και οργάνωσης για την επιτυχία του σεναρίου.
- Μετασηματιστικό Περιεχόμενο Εργασίας και Μάθησης: Αναφέρεται το περιεχόμενο του θέματος, στο πλαίσιο της σχολικής γνώσης, κάτι που καθορίζει και τους παιδαγωγικούς και διδακτικούς σκοπούς, αλλά και το πλαίσιο εργασίας και μάθησης.
- Στοχοθεσία

- Μεθοδολογική Προσέγγιση: Περιγράφεται εν συντομία και τεκμηριώνεται η εκπαιδευτική μέθοδος που ακολουθεί το σενάριο. Επίσης, παρουσιάζεται η προσέγγιση της διδασκαλίας (π.χ. δασκαλοκεντρική, μαθητοκεντρική), οι μορφές διδασκαλίας (π.χ. παρουσίαση, επίδειξη, συζήτηση, παιχνίδι ρόλων, προσομοίωση αποφάσεων, ανάλυση περίπτωσης, παραγωγή π.χ. αφίσας, κόμικ, φωτοϊστορίας κ.ά., ατομική μάθηση σε Η/Υ, εξάσκηση, πρακτική άσκηση, αναζήτηση και καταγραφή στοιχείων κ.λπ.) και οι εκπαιδευτικές τεχνικές (εννοιολογική χαρτογράφηση, καταιγισμός ιδεών, ερώτηση, επίδειξη, αποκάλυψη σκέψεων, πρόκληση, αποσταθεροποίηση, δραματοποιημένη παρουσίαση κ.λπ.). Τέλος, προσδιορίζεται ο τρόπος οργάνωσης της εργασίας (ατομικά, ανά ομάδες, στην ολομέλεια) και καθορίζεται η πορεία της διδασκαλίας, η οποία μπορεί να δομηθεί από το ειδικό στο γενικό, από το γνωστό στο αφηρημένο, αλλά και αντίστροφα.
- Μέσα και διδακτική τους λειτουργία. (Υλικοτεχνική υποδομή, εκπαιδευτικά λογισμικά, εφαρμογές, διαδικτυακές πηγές, βιντεοταινίες κ.ά.)
- Υλοποίηση:
 - Χρονική διάρκεια σε σχέση με τις ανάγκες των μαθητών και το Αναλυτικό Πρόγραμμα.
 - Αναλυτική περιγραφή δραστηριοτήτων (τρόπος έναρξης, περιγραφή κάθε φάσης, ενέργειας και δράσεις του σεναρίου, σύνδεσή τους με προηγούμενες και επόμενες, χρόνος διάρκειάς τους, τρόπος υλοποίησής τους, στόχοι που εξυπηρετούν, μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας, συμπεριφορά εκπαιδευτικών – μαθητών).
 - Παράθεση υλικού κάθε φάσης του σεναρίου.
- Ακολουθία δράσεων σε μορφή πίνακα.
- Αξιολόγηση, η οποία μπορεί να είναι διαγνωστική, διαμορφωτική ή τελική).
- Βιβλιογραφία.

Στα ψηφιακά σενάρια διδασκαλίας των μαθημάτων (Αρχές Οικονομικής Θεωρίας και Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης επιχειρήσεων και οργανισμών), η μάθηση αντιμετωπίζεται ως μια ενεργητική ατομική ή ομαδική διαδικασία, που εμπλέκει και ενεργοποιεί το μαθητή και όχι ως μια παθητική διαδικασία συλλογής πληροφοριών. Για το σκοπό αυτό, τα ψηφιακά σενάρια

περιλαμβάνουν ποικιλία ασκήσεων, ερωτήσεων και δραστηριοτήτων που δίνουν αφορμή για συζήτηση και διερεύνηση οικονομικών ζητημάτων, συμβατών με την αντιληπτική ικανότητα και τα ενδιαφέροντα των εφήβων και απαιτούν ερευνητική εργασία, κυρίως ομαδική. Με βάση το γεγονός ότι οι προηγούμενες δραστηριότητες προβλέπονται με ακρίβεια στο Α.Π.Σ. του μαθήματος Αρχές Οικονομικής Θεωρίας υπάρχει σαφής **συμβατότητα** των ψηφιακών σεναρίων των μαθημάτων Αρχές Οικονομικής Θεωρίας και Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης επιχειρήσεων και οργανισμών με τα Ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών για το γνωστικό αντικείμενο «Οικονομικές Επιστήμες».

Το μοντέλο διδασκαλίας που εφαρμόζεται με επιτυχία στα δύο ψηφιακά σεναρία, είναι η «συνεργατική καθοδηγούμενη ανακάλυψη», που στηρίζεται θεωρητικά στην εποικοδομητική προσέγγιση της γνώσης (Piaget, Vygotsky, Bruner). Μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες που δομούνται από το ειδικό στο γενικό, οι μαθητές διερευνούν το διδακτικό υλικό και ανακαλύπτουν τη νέα γνώση, η οποία οικοδομείται σε προϋπάρχουσες γνωστικές δομές, με τη μέθοδο της ανακάλυψης και της συνεργατικής μάθησης. Σε όλη αυτή τη διαδικασία ο εκπαιδευτικός οργανώνει, συντονίζει, συμβουλεύει, καθοδηγεί και ενισχύει τους μαθητές με βάση τους στόχους που έχουν τεθεί και την πορεία διδασκαλίας, ελέγχοντας παράλληλα την κατανόηση των διδαχθέντων. Τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών για το γνωστικό αντικείμενο «Οικονομικές Επιστήμες» του Γενικού Λυκείου στηρίζονται στη βάση της γραμμικότητας - Γραμμικό Α.Π.Σ. - (επιμέρους ενότητες και εμπειρίες μάθησης δομημένες σε ένα είδος γραμμικής συνέχειας) αλλά και της σπειροειδούς διαδικασίας (οργάνωση σχετικών γνωστικών περιοχών με δυνατότητα επανόδου στην ευρύτερη εξέταση ενός θέματος Α μετά την εξέταση ενός άλλου σχετικού θέματος Β). Υπάρχουν σαφείς δημιουργικές δραστηριότητες που δομούνται από το Γενικό στο Ειδικό και αυτές υποστηρίζονται στη βάση της ανακαλυπτικής και συνεργατικής μάθησης. Τα στοιχεία αυτά προβλέπονται με ακρίβεια στα Α.Π.Σ. των μαθημάτων Αρχές Οικονομικής Θεωρίας (Α.Ο.Θ.) και Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών (Α.Ο.Δ.Ε.Υ.) Συνεπώς υπάρχει σαφής **συμβατότητα** των παραχθέντων ψηφιακών διδακτικών σεναρίων των δύο μαθημάτων με τα Ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών Α.Ο.Θ. και Α.Ο.Δ.Ε.Υ. για το γνωστικό αντικείμενο «Οικονομικές Επιστήμες».

Τα ψηφιακά διδακτικά σεναρία των μαθημάτων Αρχές Οικονομικής Θεωρίας (Α.Ο.Θ.) και Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών (Α.Ο.Δ.Ε.Υ.) περιλαμβάνουν δραστηριότητες συνεργατικής μάθησης, στις οποίες οι μαθητές, χωρισμένοι κατά ομάδες των τριών ή τεσσάρων ατόμων ανά υπολογιστή, θα εργάζονται ομαδικά, θα αλληλοσυμπληρώνονται, θα ερευνούν,

ανακαλύπτουν και θα ανακοινώνουν τα αποτελέσματα στην ολομέλεια. Ο μαθητής θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να χειρίζεται αυτόνομα και δυναμικά τα αντικείμενα και εργαλεία σκέψης των ψηφιακών σεναρίων, να δρα πάνω σε αυτά, να πειραματίζεται, να αυτοελέγχει και να αυτοδιορθώνεται. Τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών των δυο μαθημάτων του γνωστικού αντικειμένου «Οικονομικές Επιστήμες» προβλέπουν σαφείς δραστηριότητες συνεργατικής μάθησης, ιδιαίτερα στο Μάθημα των Αρχών Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών. Με βάση τα προαναφερόμενα υπάρχει σαφής **συμβατότητα** των ψηφιακών σεναρίων των μαθημάτων Αρχές Οικονομικής Θεωρίας (Α.Ο.Θ.) και Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών (Α.Ο.Δ.Ε.Υ.) με τα Ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών των μαθημάτων Α.Ο.Θ. και Α.Ο.Δ.Ε.Υ. για το γνωστικό αντικείμενο «Οικονομικές Επιστήμες».

Όλες οι ενότητες των οικονομικών μαθημάτων του Γενικού Λυκείου προσφέρονται για τη δημιουργία ψηφιακού σεναρίου διδασκαλίας. Πολλές μάλιστα από αυτές προσφέρονται, ίσως μάλιστα και να επιβάλλουν θεματικές προσεγγίσεις με τα μαθήματα της Ιστορίας, της Κοινωνιολογίας, των Μαθηματικών κ.ά. Με αυτό τον τρόπο ο μαθητής έχει τη δυνατότητα να αντιληφθεί όλες τις διαστάσεις του διδασκόμενου γνωστικού αντικειμένου και να κατανοήσει τον ενιαίο χαρακτήρα της γνώσης. Για την επίτευξη του στόχου της θεματικότητας τα ψηφιακά σεναρία περιλαμβάνουν θεματικές εργασίες και δραστηριότητες project, που προάγουν τη σύνθεση, τη σύγκριση, την αξιολόγηση και την κριτική σκέψη. Τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών των δυο μαθημάτων του γνωστικού αντικειμένου «Οικονομικές Επιστήμες» προβλέπουν με σαφήνεια και ευκρίνεια δυνατότητες θεματικών προσεγγίσεων με στόχο την κατανόηση του ενιαίου χαρακτήρα της γνώσης (ολιστική προσέγγιση της γνώσης). Με βάση τα προαναφερόμενα υπάρχει σαφής **συμβατότητα** των ψηφιακών σεναρίων των μαθημάτων Αρχές Οικονομικής Θεωρίας (Α.Ο.Θ.) και Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών (Α.Ο.Δ.Ε.Υ.) με τα Ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών των μαθημάτων Α.Ο.Θ. και Α.Ο.Δ.Ε.Υ. για το γνωστικό αντικείμενο «Οικονομικές Επιστήμες».

Αναλυτικά και συγκεκριμένα οι περισσότερες ενότητες του μαθήματος **Αρχές Οικονομικής Θεωρίας**, εκτός από τη σχετική θεωρία, διαθέτουν εφαρμογές, αξιοποιούν διαγράμματα και απαιτούν επίλυση ασκήσεων. Οι δραστηριότητες του συγκεκριμένου παραχθέντος ψηφιακού σεναρίου δίνουν έμφαση στα οικονομικά φαινόμενα και στην ερμηνεία τους και όχι στα τεχνικά μέρη της ανάλυσης του φαινομένου. Το θεωρητικό μέρος του μαθήματος δεν

πρέπει να υποβαθμίζεται, γιατί η κατανόηση της θεωρίας είναι απαραίτητη για την επίλυση των ασκήσεων. Το ψηφιακό σενάριο στο μάθημα Αρχές Οικονομικής Θεωρίας παρουσιάζει ισορροπία μεταξύ ασκήσεων και θεωρίας. Οι δραστηριότητες που σχετίζονται με το θεωρητικό μέρος του μαθήματος, είναι ενδιαφέρουσες και ελκυστικές και σχετίζονται με γεγονότα και καταστάσεις της πραγματικής ζωής, κοντά στην ηλικία και τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Με αυτό τον τρόπο δημιουργείται το κίνητρο, ώστε να ανακαλύψουν οι ίδιοι οι μαθητές τις οικονομικές έννοιες και να συνειδητοποιήσουν την αξία που έχει στην καθημερινή ζωή το γνωστικό αντικείμενο που διδάσκονται. Το ψηφιακό σενάριο του μαθήματος Αρχές Οικονομικής Θεωρίας διαθέτει παραδείγματα και δίνει, με τη βοήθεια των πολυμέσων, τη δυνατότητα στο μαθητή να εφαρμόσει τη θεωρία. Τα διαγράμματα είναι απαραίτητα για την κατανόηση των οικονομικών εννοιών. Δίνεται στο ψηφιακό σενάριο η δυνατότητα κατασκευής τους από τον ίδιο το μαθητή, οποίος μπορεί, αλλάζοντας τα δεδομένα, να διαπιστώνει τις αλλαγές στα οικονομικά μεγέθη. Στο ψηφιακό σενάριο παρατίθενται ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας, των οποίων η διαδικασία επίλυσης επιδεικνύεται. Μάλιστα, η άσκηση δεν έχει αφηρημένη διατύπωση, αλλά αναφέρεται σε καταστάσεις της πραγματικής ζωής. Η γλώσσα που χρησιμοποιείται για τη μετάδοση της επιστημονικής ύλης, προσιδιάζει στο επίπεδο των μαθητών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, χωρίς να είναι απλοϊκή, αλλά και χωρίς να είναι φορτωμένη με δύσκολη επιστημονική ορολογία. Το ψηφιακό σενάριο στο μάθημα Αρχές Οικονομικής Θεωρίας διαθέτει ασκήσεις για εξάσκηση και επίλυση προβλημάτων, αλλά και ερωτήσεις κλειστού τύπου, οι οποίες μπορούν να απαντηθούν ατομικά ή ομαδικά. Αν απαντηθούν ατομικά, αποφεύγονται φαινόμενα κοινωνικής σκηνικής, ενώ αν απαντηθούν κατά ομάδες, δημιουργείται κλίμα άμιλλας μεταξύ των μαθητών, το οποίο τους ενεργοποιεί για συμμετοχή. Και στη μία και στην άλλη περίπτωση είναι καλό να ακολουθήσει συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης πάνω στις λανθασμένες απαντήσεις. Το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος Αρχές Οικονομικής Θεωρίας του γνωστικού αντικείμενου «Οικονομικές Επιστήμες» στην εξειδίκευση των προδιαγραφών του προβλέπει με σαφήνεια δυνατότητες ανάληψης από το διδάσκοντα δραστηριοτήτων αποτελεσματικής σύνδεσης της θεωρίας με την πράξη, τη συσχέτιση με γεγονότα και πράξεις της καθημερινότητας, την ύπαρξη «εργαλείων» που προάγουν τη διαβάθμιση της μάθησης με ανακαλυπτικό, βιωματικό και ομαδοσυνεργατικό χαρακτήρα. Προβλέπει επίσης το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος σε όλες τις επιμέρους διδακτικές ενότητες του πλήθους προβλημάτων και ασκήσεων, που βοηθούν το μαθητή στην καλύτερη εμπέδωση του μαθήματος. Συνεπώς

βάση τα αναφερόμενα στην ενότητα που προηγείται υπάρχει σαφής **συμβατότητα** του ψηφιακού σεναρίου του μαθήματος Αρχές Οικονομικής Θεωρίας με τα Ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος Α.Ο.Θ. για το γνωστικό αντικείμενο «Οικονομικές Επιστήμες».

Ειδικότερα, το μάθημα **Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων (ΑΟΔΕ)**, με τη θεματολογία που διαπραγματεύεται, προσφέρεται για δραστηριότητες βιωματικής μάθησης, που συνδέουν τις έννοιες του μαθήματος με ιστορίες από την πραγματική ζωή, προβάλλοντας ρόλους της καθημερινότητας. Με αυτό τον τρόπο μπορεί να προσελκύσει την προσοχή των μαθητών και λειτουργήσει ως κίνητρο για μάθηση. Άλλωστε, η μετατροπή του μαθήματος σε παιχνίδι είναι ο καλύτερος τρόπος, ώστε να ωθήσουμε το μαθητή να συμμετάσχει στην εκπαιδευτική διαδικασία. Βιωματικές δραστηριότητες που μπορούν να αξιοποιηθούν με επιτυχία στο μάθημα του ΑΟΔΕΥ είναι για παράδειγμα τα παιχνίδια ρόλων, οι προβολές ταινιών σχετικών με το μάθημα ως αφορμή για συζήτηση, οι συζητήσεις με τη μορφή ρητορικών αγώνων, οι προσομοιώσεις, οι δραματοποιήσεις, κ.λπ. Ειδικότερα ο κινηματογράφος, σε διεθνές επίπεδο και ιδιαίτερα στις Η.Π.Α., προτείνεται ως εναλλακτικό εκπαιδευτικό εργαλείο για τη διδασκαλία της επιχειρηματικότητας και αποτελεί αποτελεσματικό τρόπο εκμάθησης των παραμέτρων και των πρακτικών της επιχειρηματικής συμπεριφοράς. Το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος Αρχές Οργάνωσης Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών του γνωστικού αντικείμενου «Οικονομικές Επιστήμες» στις επιμέρους ενότητες του προβλέπει με σαφήνεια τη δυνατότητα ανάληψης από το διδάσκοντα βιωματικών δραστηριοτήτων και δράσεων από το σύγχρονο οικονομικό και κοινωνικό γίνεσθαι, δράσεις που ωθούν στην αποτελεσματικής σύνδεση της θεωρίας με την πράξη, τη συσχέτιση με γεγονότα και πράξεις της καθημερινότητας με ανακαλυπτικό, βιωματικό και ομαδοσυνεργατικό χαρακτήρα. Προβλέπει επίσης το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος σε αρκετές διδακτικές ενότητες μελέτες περιπτώσεων, που βοηθούν το μαθητή στην καλύτερη εμπέδωση του μαθήματος. Συνεπώς με βάση τα αναφερόμενα στην ενότητα που προηγείται υπάρχει σαφής **συμβατότητα** του διδακτικού ψηφιακού σεναρίου του μαθήματος Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης επιχειρήσεων και οργανισμών με τα Ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών του μαθήματος Α.Ο.Δ.Ε.Υ. για το γνωστικό αντικείμενο «Οικονομικές Επιστήμες».

Η συμβατότητα των ψηφιακών σεναρίων των μαθημάτων Αρχές Οικονομικής Θεωρίας (Α.Ο.Θ.) και Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών (Α.Ο.Δ.Ε.Υ.) με τα Ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών των μαθημάτων Α.Ο.Θ και Α.Ο.Δ.Ε.Υ. για το γνωστικό αντικείμενο «Οικονομικές

Επιστήμες καταδεικνύεται από το γεγονός ότι τα Προγράμματα αυτά προωθούν την ανάπτυξη δραστηριοτήτων και πρωτοβουλιών από τους μαθητές, έχουν εντάξει δραστηριότητες που αποβλέπουν στην ενεργό μάθηση και το συνδυασμό θεωρίας και πράξης, διαθέτουν έναν μαθητοκεντρικό και κοινωνικό προσανατολισμό, είναι προσαρμοσμένα στα ενδιαφέροντα, τις ανησυχίες, τις ανάγκες, αλλά και το διανοητικό επίπεδο των εφήβων μαθητών.

Συνεπώς τα Ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών των μαθημάτων Α.Ο.Θ και Α.Ο.Δ.Ε.Υ. για το γνωστικό αντικείμενο «Οικονομικές Επιστήμες είναι συμβατά με τα «διδασκτικά ψηφιακά σενάρια των δυο μαθημάτων» και πιο συγκεκριμένα με τους σκοπούς και στόχους (γνωστικούς, συναισθηματικούς, ψυχοκινητικούς) της κάθε διδακτικής ενότητας, της ακολουθούμενης διδακτικής μεθοδολογίας, του προβλεπόμενου διδακτικού χρόνου και της προβλεπόμενης διδακτέας και εξεταστέας ύλης, καθώς επίσης και με αναλυτικούς και βασικούς στόχους αυτών, που είναι η καλλιέργεια του συναισθηματικού κόσμου του μαθητή, η απόκτηση ευαισθησιών απέναντι στα προβλήματα του σύγχρονου ανθρώπου, η αισθητική του καλλιέργεια, η διαμόρφωση υγιών κοινωνικών συμπεριφορών, η καλλιέργεια δεξιοτήτων που σχετίζονται με την ηλικία του και η ανάπτυξη πρακτικού πνεύματος. Η γενική περιγραφή των δυο ψηφιακών δειγματικών σεναρίων παρατίθεται στις επόμενες ενότητες 4.1 και 4.2 και καταδεικνύει τη συμβατότητα και συνάφεια αυτών με τους σκοπούς και στόχους των Προγραμμάτων Σπουδών των μαθημάτων Α.Ο.Θ και Α.Ο.Δ.Ε.Υ. για το γνωστικό αντικείμενο «Οικονομικές Επιστήμες».

4.1 ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ Κρατική παρέμβαση στην αγορά – Επιβολή ανώτατων τιμών

Εκπαιδευτική Βαθμίδα που απευθύνεται το σενάριο: Γενικό Λύκειο
Θεματική Ταξινόμια: Οικονομικές Επιστήμες
Τύπος Διαδραστικότητας: Συνδυασμός παθητικής και ενεργητικής μάθησης
Επίπεδο Διαδραστικότητας: υψηλό
Προτεινόμενη ηλικιακή ομάδα: 15-18 ετών

Εκπαιδευτικό Πρόβλημα:

Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές το ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει το κράτος στη διαμόρφωση των τιμών, ώστε να προστατεύσει τον καταναλωτή, καθώς και τα προβλήματα που μπορεί να προκύψουν στο ΠΛΑΙΣΙΟ αυτής της κρατικής παρέμβασης

Γενική περιγραφή περιεχομένου:

Το συγκεκριμένο σενάριο στοχεύει στην ανάλυση του φαινομένου της κρατικής παρέμβασης στην αγορά με την επιβολή ανώτατων τιμών.

Μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες που δομούνται από το ειδικό στο γενικό, οι μαθητές διερευνούν το διδακτικό υλικό και ανακαλύπτουν τη νέα γνώση, η οποία οικοδομείται σε προϋπάρχουσες γνωστικές δομές και εμπειρίες με τη μέθοδο της καθοδηγούμενης ανακάλυψης και της συνεργατικής μάθησης. Σε όλη αυτή τη διαδικασία ο εκπαιδευτικός οργανώνει, συντονίζει και καθοδηγεί τους μαθητές με βάση τους στόχους που έχουν τεθεί και την πορεία διδασκαλίας.

Οι μέθοδοι διδασκαλίας που χρησιμοποιούνται είναι η διαγνωστική/εξεταστική συζήτηση, η κατευθυνόμενη συζήτηση, η ανάλυση περίπτωσης, η επίδειξη, η ομαδική και η ατομική εργασία, η μάθηση σε Η/Υ.

Η διδασκαλία πραγματοποιείται στο Εργαστήριο Πληροφορικής. Το πρώτο δίωρο οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες των τριών ανά Η/Υ, αξιοποιώντας διαδραστικά εργαλεία της πλατφόρμας Αίσωπος, ενώ την τρίτη ώρα εργάζονται ατομικά.

Φάσεις Ψηφιακού Σεναρίου:

Φάση 1: Θεωρητική Προσέγγιση, 45 λεπτά

Φάση 2: Εφαρμογές - Εμπέδωση, 75 λεπτά

Φάση 3: Αξιολόγηση - Ανακεφαλαίωση, 15 λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εργαστήριο Πληροφορικής και στις 3 φάσεις

Διδακτικοί Στόχοι:

- Να ορίζουν οι μαθητές τις έννοιες της ανώτατης τιμής και της μαύρης αγοράς.
- Να αναλύουν οι μαθητές τους λόγους για τους οποίους το κράτος παρεμβαίνει στην αγορά ενός προϊόντος
- Να δείχνουν οι μαθητές με διάγραμμα και να εξηγούν τις συνέπειες της επιβολής ανώτατης τιμής.
- Να δίνουν οι μαθητές παραδείγματα επιβολής ανώτατης τιμής.

Λέξεις κλειδιά που χαρακτηρίζουν τη θεματική του σεναρίου:

ανώτατη τιμή, διατίμηση, μαύρη αγορά, καπέλο

1. Θεωρητική Προσέγγιση

A. Εισαγωγή στη νέα γνώση

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες των 3 ατόμων. Κάθε ομάδα έχει στη διάθεσή της έναν Η/Υ με σύνδεση στο διαδίκτυο. Οι ομάδες παρατηρούν φωτογραφίες και διαβάζουν σύντομα κείμενα από ιστότοπους που τους υποδεικνύονται. Για την προσέλκυση του ενδιαφέροντος των μαθητών αξιοποιούνται γεγονότα από την καθημερινή ζωή και την επικαιρότητα, τα οποία βρίσκονται μέσα στο ΠΛΑΙΣΙΟ των ενδιαφερόντων τους (ουρές για ένα εισιτήριο συναυλίας ή ποδοσφαιρικού αγώνα, διατίμηση στα προϊόντα των κυλικείων, πλαφόν στα εισιτήρια των πλοίων). Ακολουθεί σύντομη συζήτηση στην ολομέλεια, που εισάγει τους μαθητές στις έννοιες της κρατικής παρέμβασης στο προσδιορισμό των τιμών, της ανώτατης τιμής και της μαύρης αγοράς. Η συζήτηση συνδέει τις παραπάνω έννοιες με τον πραγματικό κόσμο, την εμπειρία και τα ενδιαφέροντα των μαθητών.

B. Διερεύνηση υφιστάμενων απόψεων και στάσεων των μαθητών γύρω από το θέμα με διεξαγωγή σχετικής έρευνας.

Οι μαθητές συμπληρώνουν ατομικά το Φύλλο Εργασίας Νο1. Τα αποτελέσματα καταγράφονται και προβάλλονται στο videoπροβολέα. Κάθε μαθητής αιτιολογεί την απάντησή του. Ακολουθεί σύντομη συζήτηση σχετικά με την αναγκαιότητα της επιβολής ανώτατων τιμών και τους λόγους για τους οποίους επιβάλλονται.

Γ. Παρουσίαση της νέας γνώσης

Ανάπτυξη και εμπάθυνση των βασικών εννοιών μέσω διαδραστικού video. - Χρήση της λειτουργίας Stop/Play, απάντηση σε ερωτήσεις και συζήτηση στην ολομέλεια.

Μέσα από ένα υποθετικό παράδειγμα επιβολής ανώτατης τιμής στα ενοίκια των σπιτιών μια πόλης, γίνεται επίδειξη της ανισορροπίας που προκαλείται στην

αγορά και παρουσιάζονται οι συνέπειες αυτής. Οι ίδιοι οι μαθητές, σε ομάδες των 3 ανά Η/Υ, ανακαλύπτουν τη νέα γνώση μέσα από τις δραστηριότητες του διαδραστικού video, η οποία οικοδομείται από το ειδικό στο γενικό.

2. Εφαρμογές - Εμπέδωση

Α. Δίνεται στους μαθητές κείμενο με το περιεχόμενο του μαθήματος και ζητείται να το διαβάσουν, ώστε να μπορούν στη συνέχεια να υλοποιήσουν τις δραστηριότητες εμπέδωσης που ακολουθούν.

Β. Με ένα διαδραστικό διάγραμμα οι μαθητές (χωρισμένοι σε ομάδες των 3 ανά Η/Υ) διαπιστώνουν, διαγραμματικά, τις συνέπειες από την επιβολή ανώτατης τιμής πώλησης.

Γ. Για την εμπέδωση των βασικών εννοιών του μαθήματος χρησιμοποιούνται δύο διαδραστικά Video. Μέσω των ερωτήσεων, οι μαθητές (χωρισμένοι σε ομάδες των 3 ανά Η/Υ) καλούνται να τοποθετήσουν αυτές τις έννοιες σε γεγονότα και καταστάσεις της πραγματικής ζωής. Ακολουθεί συζήτηση στη ολομέλεια. Το video που αναφέρεται στη μαύρη αγορά κατά την περίοδο της Κατοχής, δίνει τη δυνατότητα διαθεματικής προσέγγισης του φαινομένου, με το μάθημα της Ιστορίας.

Δ. Γίνεται επίδειξη της διαδικασίας υπολογισμού της τιμής της μαύρης αγοράς και του καπέλου με κάρτες διαλόγου. Οι τυχόν απορίες συζητούνται στην ολομέλεια.

Ε. Οι μαθητές (σε ομάδες των 3 ανά Η/Υ) εφαρμόζουν τις γνώσεις που απέκτησαν σε μια άσκηση, για τη λύση της οποίας πρέπει να ακολουθήσουν την αντίστροφη διαδικασία των καρτών διαλόγου. Τα λάθη συζητούνται στην ολομέλεια.

ΣΤ. Δίνεται το Φύλλο Εφαρμογής 1, το οποίο περιλαμβάνει δύο ασκήσεις των Πανελλαδικών Εξετάσεων αυτού του κεφαλαίου, διαφορετικού βαθμού δυσκολίας. Κάθε μαθητής αποφασίζει να λύσει (ατομικά) μία από τις δύο. Αφού λύσει την άσκηση παίρνει το φύλλο των λύσεων και ελέγχει ο ίδιος την ορθότητα των αποτελεσμάτων και της διαδικασίας που ακολούθησε (Η άλλη άσκηση δίνεται για εξάσκηση στο σπίτι).

Στη διάρκεια αυτής της φάσης ο εκπαιδευτικός είναι στη διάθεση των μαθητών, για να λύσει απορίες, να υποστηρίξει, να παρακινήσει και να εμπυχωσει.

(Οι δραστηριότητες Α ως Ε διαρκούν 45 λεπτά και καλύπτουν τη δεύτερη ώρα του σεναρίου. Η δραστηριότητα ΣΤ, μαζί με τις δραστηριότητες της 3^η Φάσης, καλύπτουν την 3^η ώρα).

3. Αξιολόγηση – Ανακεφαλαίωση

A. Η

αξιολόγηση περιλαμβάνει ασκήσεις σωστού - λάθους, πολλαπλών επιλογών και συμπλήρωσης κενών, κλιμακούμενης δυσκολίας, τις οποίες θα απαντήσουν οι μαθητές ατομικά. Θα ακολουθήσει συζήτηση στην ολομέλεια πάνω στις λανθασμένες απαντήσεις.

Επίσης θα δοθεί φύλλο εργασίας για εξάσκηση στο σπίτι.

B. Η σύνοψη του μαθήματος και των νέων γνώσεων που αποκτήθηκαν, πραγματοποιείται με διαδραστικό animation.

Ερωτήσεις Σωστού - Λάθους

Κάρτες ερωτήσεων

Απάντησε στις ερωτήσεις που ακολουθούν, αφού μελετήσεις προσεκτικά το διάγραμμα.

Ερωτήσεις μοναδικής επιλογής.

4.2

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΑΡΧΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Θεωρίες Παρακίνησης

Εκπαιδευτική Βαθμίδα που απευθύνεται το σενάριο: Γενικό Λύκειο

Θεματική Ταξινόμια: Οικονομικές Επιστήμες

Τύπος Διαδραστικότητας: Συνδυασμός παθητικής και ενεργητικής μάθησης

Επίπεδο Διαδραστικότητας: υψηλό

Προτεινόμενη ηλικιακή ομάδα: 15-18 ετών

Εκπαιδευτικό Πρόβλημα:

Να κατανοήσουν οι μαθητές τα θετικά αποτελέσματα της παρακίνησης και να γνωρίσουν τις βασικές θεωρίες παρακίνησης.

Γενική Περιγραφή Σεναρίου

Οι μαθητές, αρχικά με τη μέθοδο της καθοδηγούμενης ανακάλυψης, θα γνωρίσουν, θα κατανοήσουν, θα αναλύσουν και θα συγκρίνουν τρεις βασικές θεωρίες παρακίνησης των εργαζομένων (του Maslow, του Herzberg και των προσδοκιών), στο πλαίσιο ενός συνεχόμενου δίωρου μαθήματος. Στη συνέχεια, μέσα από ένα παιχνίδι ρόλων, θα εφαρμόσουν δημιουργικά τη νέα γνώση (σε μία διδακτική ώρα).

Το πρώτο δίωρο θα πραγματοποιηθεί στο Εργαστήριο Πληροφορικής, ενώ η άλλη ώρα μπορεί να πραγματοποιηθεί στη σχολική τάξη, όπου θα υπάρχει ένας Η/Υ, ένας βιντεοπροβολέας και σύνδεση με το διαδίκτυο.

Οι μαθητές το πρώτο δίωρο εργάζονται ομαδικά (σε ομάδες των τριών ατόμων ανά Η/Υ), ενώ την άλλη ώρα λειτουργούν όλοι μαζί σαν μια ομάδα, στο πλαίσιο προσομοίωσης σύσκεψης των διευθυντικών στελεχών μιας επιχείρησης.

Στο συγκεκριμένο σενάριο αξιοποιείται επίσης ως εκπαιδευτικό εργαλείο η μαθητική κινηματογραφική δημιουργία.

Φάσεις Ψηφιακού Σεναρίου:

Φάση 1: Εισαγωγή στη νέα γνώση, 20 λεπτά

Φάση 2: Ανακάλυψη και Εμπέδωση της νέας γνώσης, 70 λεπτά

Φάση 3: Αξιολόγηση - Ανακεφαλαίωση, 45 λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εργαστήριο Πληροφορικής στις 2 πρώτες φάσεις και σχολική τάξη στην 3^η φάση

Διδακτικοί Στόχοι:

- Να κατανοήσουν και να συγκρίνουν οι μαθητές τις βασικές θεωρίες παρακίνησης των εργαζομένων.
- Να προβληματισθούν για το ρόλο του «καλού» προϊστάμενου στη παρακίνηση των εργαζομένων.
- Να ανακαλύψουν τις τεχνικές παρακίνησης ενός προϊσταμένου, παρατηρώντας τη συμπεριφορά του.
- Να αντικρούσουν και να κριτικάρουν συμπεριφορές με επιχειρήματα από τις θεωρίες παρακίνησης.
- Να εξοικειωθούν με τη βασική αγγλική ορολογία του management.

Λέξεις κλειδιά που χαρακτηρίζουν τη θεματική του σεναρίου:

Παρακίνηση, κίνητρα, ανάγκες, παράγοντες υγιεινής, παράγοντες παρακίνησης, Maslow, Herzberg, θεωρία προσδοκιών

1. Θεωρητική Προσέγγιση

Για την εισαγωγή στη νέα γνώση αξιοποιείται απόσπασμα από την ταινία "Strictly Business" που γυρίστηκε στο Πειραματικό Λύκειο του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, στο πλαίσιο του μαθήματος Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Υπηρεσιών. Για την εξοικείωση των μαθητών με τη βασική ορολογία της οικονομικής επιστήμης και ιδιαίτερα του management, το απόσπασμα έχει αγγλικούς υπότιτλους.

A. Αρχικά δίνουμε στους μαθητές μια περίληψη των προηγούμενων σκηνών της ταινίας (Φύλλο Εργασίας 1), ώστε να γνωρίσουν τους ήρωες και τα γεγονότα που προηγήθηκαν (στην περίπτωση που δεν έχουν παρακολουθήσει την ταινία από την αρχή).

B. Στη συνέχεια προβάλλεται στην τάξη, μέσω βιντεοπροβολέα, το πρώτο απόσπασμα της ταινίας, το οποίο σχετίζεται με τις θεωρίες παρακίνησης, ώστε να προκαλέσει το ενδιαφέρον των μαθητών και να διαμορφώσει την κατάλληλη αφορμή για το μάθημα.

Συζητούνται στην ολομέλεια οι έννοιες: παρακίνηση, κίνητρα και θεωρίες παρακίνησης (οι οποίες ορίζονται στο διαδραστικό video)

Γ. Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες των 3 ανά Η/Υ. Ζητείται από κάθε ομάδα να σκεφτεί και να προτείνει πέντε τρόπους παρακίνησης των εργαζομένων, οι οποίοι καταγράφονται στον πίνακα.

Ακολουθεί σύντομη συζήτηση στην ολομέλεια.

2. Ανακάλυψη και εμπέδωση της νέας γνώσης.

Οι μαθητές, χωρισμένοι σε ομάδες των τριών ανά Η/Υ, γνωρίζουν, κατανοούν, αναλύσουν και συγκρίνουν τις βασικές θεωρίες παρακίνησης των εργαζομένων, υλοποιώντας τις δραστηριότητες του σεναρίου.

Οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν:

A. Μελέτη των πληροφοριών γύρω από τη ζωή και το έργο των Maslow, Herzberg & Vroom (φωτογραφίες με διαδραστικά σημεία).

B. Κατανόηση της ιεράρχησης των αναγκών κατά το Maslow (εικόνα με διαδραστικά σημεία) και εφαρμογή της νέας γνώσης μέσα από μια δραστηριότητα αντιστοίχισης κινήτρων στις κατηγορίες αναγκών (διαδραστικές ενεργές περιοχές). Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια.

Γ. Κατανόηση της θεωρίας του Herzberg (κείμενο, φωτογραφία, διαδραστικό video) και εφαρμογή της νέας γνώσης μέσω δραστηριότητας αντιστοίχισης. Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια.

Δ. Σύγκριση των θεωριών του Maslow και του Herzberg (διαδραστικές ενεργές περιοχές). Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια.

Ε. Κατανόηση της θεωρίας των προσδοκιών (διαδραστικό video και εξωτερικό περιεχόμενο). Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια.

Στ. Δραστηριότητα συμπλήρωσης αγγλικής ορολογίας.

Z. Δίνεται το ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1, που λειτουργεί ως ανακεφαλαίωση και εισάγει στις δραστηριότητες της επόμενης φάσης. (Προαιρετικά, για τις ομάδες που επιθυμούν να προετοιμαστούν καλύτερα, μπορεί να λειτουργήσει και ως εργασία για το σπίτι)

3. Αξιολόγηση – Ανακεφαλαίωση

Μέσα από ένα παιχνίδι ρόλων, οι μαθητές εφαρμόζουν δημιουργικά σε νέες καταστάσεις και νέα πλαίσια τις γνώσεις που απέκτησαν σχετικά με τον τρόπο παρακίνησης των εργαζομένων.

Οι μαθητές είναι χωρισμένοι σε ομάδες των τριών. Η δραστηριότητα πραγματοποιείται στην τάξη. Είναι απαραίτητος ένας Η/Υ, ένας βιντεοπροβολέας και σύνδεση με το διαδίκτυο.

A. Με κλήρωση, κάθε ομάδα αναλαμβάνει ένα από τα βασικά τμήματα της επιχείρησης Πειραματική Πρακτική, στην οποία Γενικός Διευθυντής είναι ο κ. Χωματάς. Ένας από κάθε ομάδα αναλαμβάνει το ρόλο του Διευθυντή του κάθε τμήματος, ενώ οι άλλοι δύο γίνονται υποδιευθυντές (Ένας μαθητής (με κλήρωση) ή ο καθηγητής παίζει το ρόλο του Γενικού Διευθυντή).

Οι ομάδες προετοιμάζονται μελετώντας για 5 λεπτά τις απαντήσεις που έδωσαν στο Φύλλο Εργασίας 1 (κατά τη διάρκεια του προηγούμενου μαθήματος)

B. Για τα επόμενα 15 λεπτά, πραγματοποιείται η Έκτακτη Γενική Συνέλευση στη οποία κάθε μαθητής παίζει το ρόλο που το ανατέθηκε αν υπάρχει η δυνατότητα μπορεί να βιντεοσκοπηθεί και να παιχτεί η σκηνή σε επόμενο μάθημα).

Γ.

Μοιράζεται το Φύλλο Εργασίας 2

Οι μαθητές μεταφέρονται και πάλι στον φανταστικό κόσμο της Πειραματικής Πρακτικής και παρακολουθούν τη σκηνή της ταινίας “Strictly Business”, η οποία αναφέρεται στην Έκτακτη Γενική Συνέλευση του Φύλλου Εργασίας 1.

Για τα επόμενα 20 λεπτά, χωρισμένοι και πάλι στις ίδιες ομάδες, απαντούν στις ερωτήσεις του διαδραστικού Video, στο Φύλλο Εργασίας 2. Οι απαντήσεις διαβάζονται και στην ολομέλεια και προβάλλεται το απόσπασμα της ταινίας που αφορά την τελευταία δραστηριότητα του Φύλλου Εργασίας 2

Δ. Η αξιολόγηση γίνεται με μια σειρά ερωτήσεων κλειστού, οι οποίες προβάλλονται στην ολομέλεια.

Βιβλιογραφία

Agarwal, A., & Day E. A. (1998). The Impact of the Internet on Economic Education. *Journal of Economics Education*, Vol. 29(2), (Spring), pp 99-110.

Ανδρέου, Α. (2011). ΤΠΕ και Οικονομική Εκπαίδευση. Η Τεχνολογία Συναντά τη Διδασκαλία των Οικονομικών Μαθημάτων; Πρακτικά - 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο. 28-30/4/2001. σελ. 77-84. Πάτρα.

Bach, G. & Kelley, A. (1984), Improving the Teaching of Economics: Achievements and Aspirations, *The American Economic Review*, 74(2), pp. 12-18.

Becker, W., Watts, M. (2001). Teaching Economics at the Start of the 21st Century: Still Chalk and Talk. *American Economic Review, Papers and Proceedings* 91 (2), 446-451.

Colander, D. (1991) A consideration of the Economics Major in America Higher Education, *Journal of Economic Education*, Summer: 227-234.

EAITY (2007). Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών - Τεύχος 1 (Γενικό Μέρος). Πάτρα: ΙΤΥΕ-Διόφαντος.

EAITY (2011). Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των επιμορφωτών στα Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης. Επιμόρφωση εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη. Τεύχος 6, Πάτρα: ΙΤΥΕ-Διόφαντος.

Flyer, F. & Rosen, S. (1997). The New Economics of Teachers and Education. *Journal of Labor Economics*. Vol. 15, Issue 1, pp.104 – 139.

Κεχίδου, Χ. (2012). Οι εκπαιδευτικοί στη διδασκαλία των οικονομικών μαθημάτων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση: μια χριστιανοπαιδαγωγική θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση. Διδακτορική Διατριβή. Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ.

Κωνσταντόπουλος, Γ., Κότσιφας, Α., Μαυράκη, Κ. (2008). Key-Book+ Μικροοικονομία – Τελική Έκδοση Συνοδευτικού Υλικού – Σενάρια για Βιβλίο Καθηγητή και Μαθητή. Αθήνα, ΥΠΕΠΘ.

Λιανός, Θ., Παπαβασιλείου, Α., Χατζηανδρέου, Α. (2012). Αρχές Οικονομικής Θεωρίας. Μικροοικονομία Μακροοικονομία. Γ' Γενικού Λυκείου. Βιβλίο Καθηγητή.

Lumsden, K. G., & Scott, A. (1988). A Characteristic Approach to the Evaluation of Economics Software Packages. *Journal of Economics Education*, 19(4), (Fall), pp.353-362.

Μακαρίδου – Μπούσιου, Δ., Γιουβανάκης, Α., Σαμαρά, Χ., Ταχματζίδου, Α. (2005). Θέματα Μάθησης και Διδακτικής, Θεσσαλονίκη: Παιδαγωγικό Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Μακεδονίας.

Μακρίδου-Μπούσιου, Δ. & Τσόπογλου, Σ. (2001). Η χρήση της Πληροφορικής στην οικονομική Εκπαίδευση, *Σύγχρονη Εκπαίδευση* 117. σελ. 125 -134. Μάρτιος – Απρίλιος.

Μπουρλετίδης, Κ. (2010). Μάθηση και διδασκαλία οικονομικών μαθημάτων. Διαθέσιμο στο: <http://kbourletidis.blogspot.gr/2010/08/blog-post.html> (16-6-2015)

Μπούσιου, Δ., Τυροβούζης, (2002). Π. Τεχνολογικές Δεξιότητες των Οικονομολόγων Καθηγητών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για την

Ενσωμάτωση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδακτική Πρακτική. Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση, *Τόμος Β', Πρακτικά 3ου Συνεδρίου ΕΤΠΕ*, 26-29/9/2002, σσ.584-593.

Μυλωνάς, Δ. (3ο). Σύγχρονες εκπαιδευτικές τεχνικές διδασκαλίας – Μελέτη περίπτωσης: Οι τεχνικές διδασκαλίας των Οικονομικών Μαθημάτων στο Επαγγελματικό Λύκειο. *Πρακτικά 3ου Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου Ημαθίας*. Νάουσα.

Μυλωνάς, Δ. (2010). Σύγχρονες Διδακτικές Προσεγγίσεις στη Διδασκαλία του Μαθήματος Αρχές Οικονομικής Θεωρίας ΙΙ (Πανελλαδικώς Εξεταζόμενο) στο Επαγγελματικό Λύκειο με τη Χρήση των Νέων Τεχνολογιών (Επαγγελματικό - Εκπαιδευτικό Λογισμικό) - *Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου Ημαθίας Ψηφιακές και Διαδικτυακές Εφαρμογές στην Εκπαίδευση*. σελ. 1523-1534. Νάουσα.

Παναγιωτακόπουλος, Χ., Πιερρακάας, Χ., Πιντέλας. Π. (2003). Το Εκπαιδευτικό Λογισμικό και η Αξιολόγησή του. Αθήνα: Μεταίχιμο.

Πρέζας, Π. (2003). Θεωρίες Μάθησης και Εκπαιδευτικό Λογισμικό. Αθήνα: Κλειδαριθμός.

Πρόγραμμα Σπουδών Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων. Αρ. 19306/Γ2. Εφημερίς της Κυβερνήσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας. Τεύχος Δεύτερο. Αριθμός Φύλλου 252. 28 Φεβρουαρίου 2002.

Πρόγραμμα Σπουδών των Μαθημάτων Α' Β' Γ' Τάξεων του Ενιαίου Λυκείου. Αρ. 8212/Γ2. Εφημερίς της Κυβερνήσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας. Τεύχος Δεύτερο. Αριθμός Φύλλου 131. 7 Φεβρουαρίου 2002.

Πριβαρτιτσάνης, Π. & Ζαφειρούλα, Γ. (2007). Αρχές σχεδίασης εκπαιδευτικού λογισμικού εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για το μάθημα Αρχές Οικονομικής Θεωρίας Γ' τάξης Γενικού Λυκείου – Διπλωματική Εργασία. Πάτρα: Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών.

Σοφός, Α. (2011). Εκπαιδευτικό σενάριο. Πανεπιστημιακές Ηλεκτρονικές Σημειώσεις. Πανεπιστήμιο Αιγαίου: ΠΤΔΕ.

Τσάμη, Ε. (2010). Διερεύνηση των Απόψεων των Φοιτητών για τη Χρήση των Νέων Τεχνολογιών στη Διδασκαλία των Μακροοικονομίας. Πρακτικά εργασιών 7^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου «Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση» Τόμος ΙΙ, σελ. 221-224. Κόρινθος: Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Τσιατούχας Α. (2007), Επαγγελματικά Λογισμικά Στην Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση, Αθήνα

Τυροβούζης, Π. (2006). Η Χρήση των Νέων Τεχνολογιών στη Διδακτική των Οικονομικών Μαθημάτων: Η Επίδραση του Μοντέλου Ανάπτυξης του Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα. Διδακτορική Διατριβή. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Θεσσαλονίκη.

Τυροβούζης, Π. & Μακρίδου – Μπούσιου, Δ. (2002), Τεχνολογικές Δεξιότητες των Οικονομολόγων Καθηγητών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για την Ενσωμάτωση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδακτική Πρακτική, *Πρακτικά 3ου Συνεδρίου ΕΤΠΕ*, 586-587, Ρόδος, 26-29/9/2002.

Whitehead D., & Δ. Μακρίδου- Μπούσιου (2000), «Οικονομική Εκπαίδευση - Διδακτική των Οικονομικών», Αθήνα: Gutenberg.

Vachris, M.(1999). Teaching Principles of Economics without “Chalk and Talk”: The Experience of GNU online. *Journal of Economics Education Summer* pp 292-307.

Χαριστός, Ν.(2005). Ανάπτυξη εκπαιδευτικού λογισμικού τρισδιάστατης οπτικοποίησης ιδιοτήτων μοριακής δομής. Διδακτορική Διατριβή. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Σχολής Θετικών Επιστημών. Τμήμα Χημείας. Θεσσαλονίκη.

Χατζηπλής, Π. (2005). Αξιολόγηση της Συμβολής των Τεχνολογιών της Πληροφορικής και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στη Σιδασκαλία των Οικονομικών Μαθημάτων στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. *3^ο Συνέδριο Σύρου ΤΠΕ στην Εκπαίδευση*. 11-13 Μαΐου. σελ. 210 – 219, Σύρος.

Χερκελετζή, Χ. (2009). Η διδασκαλία των οικονομικών με χρήση ελεύθερου λογισμικού: Μια εφαρμογή με το εργαλείο GeoGebra στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Διπλωματική Εργασία. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Τμήματος Εφηρμοσμένης Πληροφορικής. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.